

Po památkách

OD SRPNA JE **JAN NEKUDA** DĚKANEM V HUSTOPEČÍCH NA BŘECLAVSKU. ZA JEDNU Z NEJHEZČÍCH STAVEB OZNAČIL KAPLI SVATÉHO ROCHA. ŘÍKÁ O NÍ:

Po zřícení kostela se stala útočištěm pro lidi

ANETA BERÁNKOVÁ

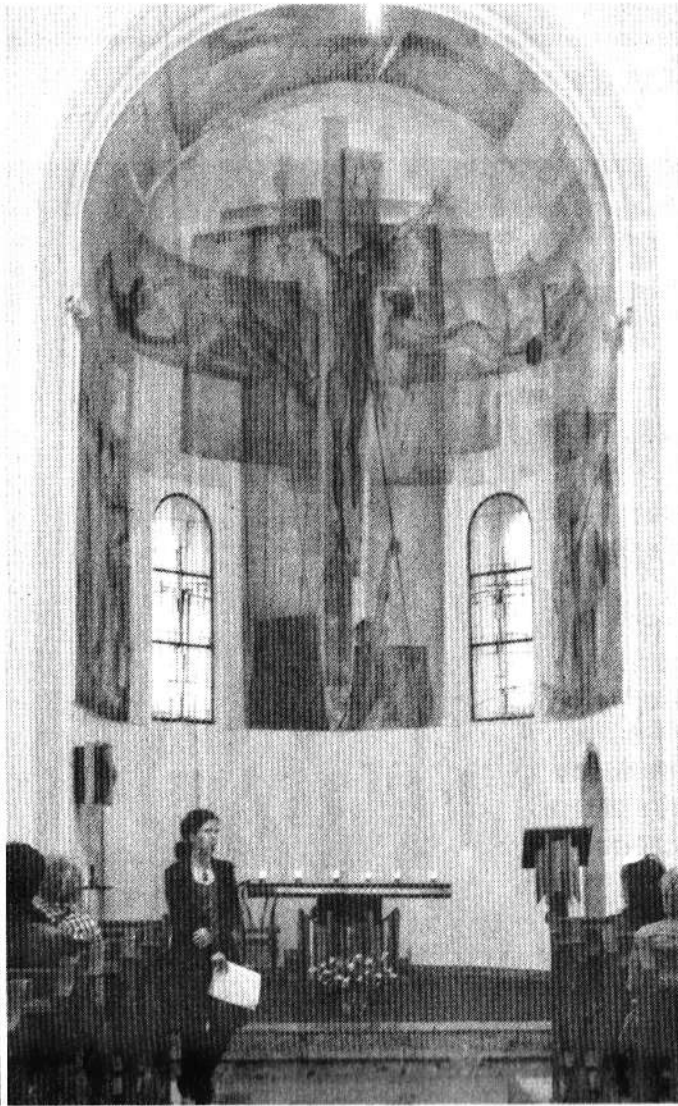
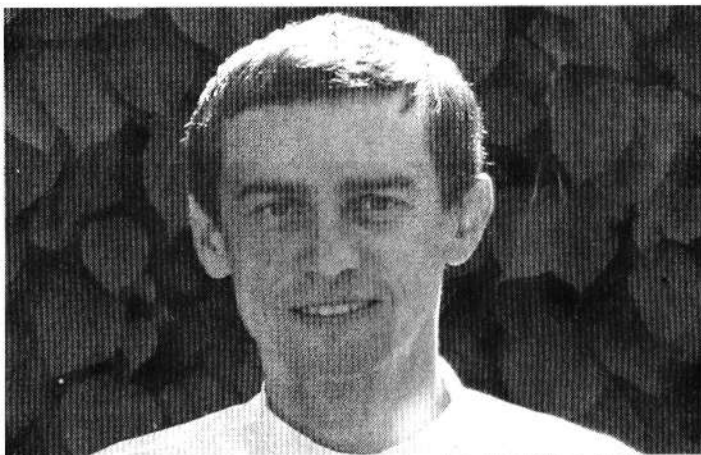
Hustopeče – Je dominantou Křížového vrchu v Hustopečích na Břeclavsku. Kapli svatého Rocha postavili před několika sty lety jako ochranu proti moru. Postupně měnila podobu až do dnešní kupolovité stavby se čtyřmi výklenky, věžičkou a zvonem. V současnosti se mění i prostředí kolem. O historii kaple, jejím využití a změnách vypráví v seriálovém rozhovoru Po památkách hustopečský děkan Jan Nekuda.

V Hustopečích působíte teprve několik málo měsíců. Vnímáte kapli svatého Rocha jako jednu z nejzajímavějších staveb, která se ve městě nachází?

Byť je schovaná v lesíku na okraji města, tak bych kapli určitě zařadil mezi jednu z nejzajímavějších staveb ve městě.

Pohled na ni je už tak zajímavý zvenku, ale mají třeba lidé možnost si ji při nějakých příležitostech prohlédnout i zevnitř?

Tato příležitost nebývá častá, protože kaple je z bezpečnostních důvodů přes den zavřená. Naše farnost v ní slaví bohoslužby jednou za rok a za bohoslužby je

O památce

• **Kaple svatého Rocha** vznikla v 17. století v době **morové epidemie**. Hustopečtí ji postavili jako **ochranu proti moru** na Volském, dnes Křížovém, vrchu. Společně s morovým sloupem na náměstí. Peníze na stavbu tehdy získali veřejnými sbírkami. **Původně barokní kapli** z roku 1682 zasvětili patronům morových pohrom. Postupně ji několikrát **přestavěli a rozšířili**, až dosáhla rozměrů menšího kostelíka. Na konci 18. století se zde konaly pompézní **barokní poutě**, kterých se zúčastňovali **věřící ze širokého okolí**. Ke kapli vedla **křížová cesta**, odtud získal kopec dodnes užívaný název **Křížový vrch**. V současnosti má kaple **novorománskou podobu** z roku 1901. Jedná se o jednoduchou **kupolovitou stavbu** se čtyřmi výklenky, věžičkou a zvonem. Původní sochy, barevná okna, mozaikový obraz Krista i staré nástěnné malby poškodily události a čas. Dnes mohou návštěvníci uvnitř kaple obdivovat vitráže a nástěnné malby **Ludvíka Kolka**.

za rok a v květnu využívá kapli ke konání májových pobožností. Město Hustopeče se ale v současnosti snaží celý areál Křížového vrchu přiblížit veřejnosti.

Jakým způsobem?

U kaple je mimo jiné umístěn nový informační panel pojednávající o její historii. Pokud se v budoucnu podaří farnosti sehnat peníze na opravu, bude její součástí i oprava dveří, do kterých by se udělaly otvory, aby návštěvníci mohli aspoň tímto způsobem nahlédnout dovnitř.

Je třeba možné nyní uspořádat i nějaké prohlídky, když by měl někdo z místních nebo turistů zájem?

Ano, to možné určitě je.

UKRYTÁ MEZI STROMY. Kaple svatého Rocha je ozdobou hustopečského Křížového vrchu. Foto: Deník/Aneta Beránková, archiv města Hustopeče

Případné prohlídky si mohou zájemci domluvit přímo se mnou na faře.

A už jste se s takovým zájmem setkal? Co třeba svatby? Je možné, aby měli lidé obřad v prostorách kaple?

Se zájmem mít v kapli svatbu jsem se již setkal. Myslím ale, že vhodnější místo ke svatbě je farní kostel.

K těm svatbám. Máte někde zaevidované, kolik zhruba se jich tam odehrálo?

Přesný počet neznám. Jen odhaduji, že to vychází tak na jednu svatbu za několik let. Poslední tady byla, myslím, v minulém roce jedna.

Kdy vlastně kapli postavili, kam až sahají její dějiny?

Na informačním panelu se můžeme dočíst, že kaple byla vybudovaná jako poděkování za přestálý mor, který v roce 1679 vypukl ve Vídni a v Dolním Rakousku. Začátkem září se pak rozšířil i na Moravu. Pod dojmem této rány se hustopečští měšťané rozhodli postavit na vlastní náklady na severním výběžku tehdy ještě Volského vrchu kapli. Peníze na stavbu sbírala mezi obyvateli náboženská bratrstva. Nakonec vznikla kaple se třemi oltáři k počtě morových patronů.

A těmi jsou?

Je to právě svatý Roch,

dále svatý Šebestián a svatá Rozálie.

Kdy byl tedy položený základní kámen?

Položil jej františkánský mnich Peter Franz jedenáctého září roku 1682. Stavbu dokončili o osm let později. Před kaplí se nacházel kříž, po němž dostal kopec nové pojmenování – Křížový. Dříve tedy pod německým označením známý jako Kreuzberg.

Postupem času došlo ale ještě k jejímu rozšíření?

Ano, v roce 1726 byla kaple opravená a rozšířená, takže mohla sloužit jako kostel. Nákladem přes tři tisíce zlatých byly zřízené

boční oltáře, které byly zasvěcené Matce Boží a rovněž svatému Floriánovi. V letech 1892–1894 došlo k novorománské přestavbě kaple. Půdorys kaple byl křížový, střecha dostala tvar osmiúhelníkové kopule. V oblouku nad vchodem zhotovili lunetu s mozaikou Krista, kterou financoval zdejší notář Josef Demel. Původní byla zničena při osvobození města v dubnu roku 1945.

Komu všemu v minulosti tato hustopečská dominanta patřila?

Pokud se nepletu, tak předpokládám, že vždy patřila místní hustopečské farnosti.

Pojí se s ní například nějaký příběh, zajímavá pověst, která se traduje?

Zajímavou věcí je to, k čemu došlo v roce 1961. Tehdy se zřítla část městského chrámu svatého Václava a došlo k jeho odstřelení nepřejícím režimem. Věřící tak měli díky kapli místo, kde se mohli scházet i nadále k bohoslužbám.

V jakém stavu kaple nyní je, prošla za poslední roky proměnou?

Jednou z posledních proměn bylo vybavení novými vitrážemi od Ludvíka Kolka, který v kapli v letech 1964–1965 vytvořil i cyklus nástěnných maleb, které znázorňují utrpení Krista.